

השבת רבי נחמז מברסלב

ויהיו חיי שרה ... (כג, א)

... וזהו שדרשו רבותינו ז"ל (בראשית רבה נח): בת מאה כבת עשרים ובת עשרים כבת שבע. כי זהו עיקר השלמות שיתחיל לחיות בכל פעם. שאפילו כשמגיע לימי הזקנה יהיה בעיניו עדין יניק לגמרי כאילו לא התחיל לחיות ולעבוד ה' כלל ויתחיל לחיות בעבודתו יתברך בכל פעם מחדש. וזהו בחינת: בת מאה כבת עשרים בת עשרים כבת שבע 'שני חיי שרה' כלן שוין לטובה, כי כל מה שמזיקין הצדיק הוא עדין יניק בעיניו כאלו הוא תינוק עדין וכו'. ועל ידי זה מוסיף בעבודתו בכל פעם, וזוכה לחיים ארוכים באמת, שכל ימיו ושנותיו הם שנות חיים באמת, כי אינו אובד שום יום מימי חייו בלי תוספת קדושה וחיות. וזהו בחינת שני חיי שרה כלן שוין לטובה, שזהו בחינת חיים ארוכים (לקוטי הלכות – הלכות תפילין ה, אות לח)

ועשה חסד עם אדוני אברהם ... (כד, יב)

... צריכים לידע שלפעמים כשה' יתברך עוזר לו שמתנוצץ לו איזה התנוצצות ורואה איזה התקרבות אף על פי שבאמת הוא התקרבות אמיתי מאיתו יתברך והוא חסד גדול ונפלא שה' יתברך מפליא חסדו עימו, אף על פי כן אל יטעה שכבר הוא סמוך וקרוב לה' יתברך ולהתורה ולהצדיקים, כי צריך לידע שכל מה שהוא מקורב ביותר עדיין הוא רחוק מאוד מאוד, כי לגדולתו אין חקר ואי אפשר להסביר זאת היטב, אבל אף על פי כן צריך לידע שהישועה והחסד של כל התקרבות והתקרבות כל שהוא הוא חסד נפלא כי הוא התקרבות אמיתי וישועתו נצח. אך אף על פי כן עדיין רחוק ממנו מאוד תכלית ישועתו וצריך עדיין להיות עומד ומצפה הרבה לישועתו יתברך עדי יזכה להוושע בשלימות לצאת ממה שהוא צריך לצאת ולהתקרב למה שהוא צריך להתקרב...

ומי שמסתכל היטב יכול לראות בעיניו אברהם עצמו, כי גם אחר כך שהושיעו ה' יתברך וצוהו אל תשלח ידך וכו' וניצל יצחק, תכף אחר כך היה מהרהר למצוא אוווגו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ואחר כך כשנתבשר שנולדה רבקה וראה גם ישועה זאת אבל עדיין היא מרחוק מאד, כי היא בת יום אחד ויצחק כבר בן שלושים ושבע שנה. ואחר כך בא לביתו ומצא שמתה אשתו הצדקת שרה אמנו ולא היה לו מקום לקברה כי אם בטורח גדול שעזרו ה' יתברך

בנס נפלא להוציא מערת המכפלה מעפרון החתי. ואחר כך כשעזרו ה' יתברך גם בזה הוכרח להשתדל ולבקש הרבה הזווג של יצחק שתבוא לביתו, כאשר האריכה התורה הקדושה בזה באריכות לספר כל אשר עבר בזה, כי היו צריכים נסים גדולים ונוראים מאד לזה להוציא את רבקה מבית בתואל ולבן להביאה ליצחק להעמיד תולדות שיצאו עדת ישראל בעולם. וכן כל מה שעבר אחר כך על יצחק שהיתה אשתו עקרה וכו' ובפרט מה שעבר על יעקב יותר מכולם וכו' וכו' ובכל פעם עזרם ה' יתברך הרבה (לקוטי הלכות – הלכות שילוח הקן ה)

מכתב

(מספר אבי הנחל - מכתב קכד)

מחמד עיני החושק ולוהב ולוהט להלהיב את לבו ואת לבבות ישראל, אל המנהיג האמת. פלא חדש נורא מאוד רם ועליון על כל פלאות הבורא, השופך עלינו מימי חכמתו ורפואותיו החדשים פלאי פלאות, כדי לטהרנו מטומאת וזוהמת שני קליפות החזקות והמרות של אפיקורסות ואמונות כוזביות, של שטות ושטות והבל ושקר גמור ועבודה זרה, שמתגברים בהתגברות גדול ועצום מאוד, המתחבלים משחיתים ומחריבים העולם. ה' יציל עמו ישראל מהם ומטומאתם, ויקויים "אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה, לקרוא כולם בשם ה'".

המעתיק

סיפור

(השמעות, ז)

כשנסע הבעל-שם טוב לארץ-ישראל עם בתו אדיל ובא לסטמבול ואז היה המעשה מהגביר שבא אצלו על חג הפסח, והבטיחו בזרע של קיימא, וגם בגזרה

שנתבטלה שם על ידו (שכבר נדפס) בעת ההיא באה אשת רבי נחמן הארדיענקער לפני הבעל-שם טוב בקובלנא רבא על תלמידו רבי נחמן הארדיענקער, באשר שבא לסטמבול לכמה שנים, ונשא אותה בחופה וקדושין, ואחר החופה תכף נעלם ואין שום ידיעה ממנו. והשיב לה: באשר אני יודע שהוא בארץ-ישראל, ובאשר אני נוסע כעת לארץ-ישראל, אדבר איתו מזה.

ואז היה המעשה שנסע לארץ-ישראל, ועל הים נעשה סערה גדולה בעת שנסע על הספינה, והודיעו לו מן השמים שיעשה אחד מהשלשה דברים האלו: או שיפילו אותו לים, או שיפיל בתו אדיל לים, או שיפיל את הכתבים שלו לים (כי לקח אתו שק מלא ספרים).

והיה קשה בדעתו להפיל הכתבים מפני שהיו יקרים אצלו מאוד, ועל-כן התחיל להפיל את בתו אדיל. כאשר באו המים עד צוארה, אמרה לו שימשך אותה שוב בחזרה, ואל יחוס על הכתבים, כי יצא ממנה נכד, שיעשה כתבים יותר יפים מאלה. וכן עשה, והפיל את הכתבים לים (בוה מתורץ הקושיה שקשה לכל העולם: איפה כתבי הבעל-שם טוב, וכי לא עשה שום כתבים!), ונקט הים. ואז היה המעשה, שתעה על אי, ועד שהוכרח לחזור לסטמבול, ובין כך בא רבי נחמן הארדיענקער מארץ-ישראל לסטמבול (כי נסע להבעל-שם טוב לחוץ-לארץ, וכן היה כמה פעמים שנסע מחוץ-לארץ לארץ-ישראל ומארץ-ישראל לחוץ-לארץ).

כאשר נפגשו ביחד, דבר אתו מקובלנא שקבלה אשתו לפניו, ויאמר לו: או כנוס או פטור! והשיב לו הר"ר נחמן, שראה ברוח-הקדש שתתעבר מאיתו, ותכף כשתלד מוכרחת היא למות, על-כן הוא חס על ימי נעוריה ורוצה להתעכב עשרות שנים מלדור עמה. ושלח הבעל-שם טוב אחריה וסיפר לה כל הענין, ואמרה לו: כיון שהוא צדיק כזה, כדאי לה שיהיה לה ולד ממנו ואפלו שתמות תכף. ומכיון שהיא נתרצתה בדבר, על-כן הסכים רבי נחמן גם-כן לזה. ואז אמר לו הבעל-שם טוב לרבי נחמן: באשר אצלו יוולד בן, ואצל בתי אדיל תוולד בת, אני רוצה שנתחתן ביחד. והשיב לו רבי נחמן, שהוא אינו מרוצה: "פאר א רביין שטייט איר מיר אן, און פאר א מחותן ניט!" [בתור רבי אתם נצבים בפני, אבל בתור מחותן לא! כי אני יש לי יחוס עד בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, ואיני רוצה להתחתן רק במשפחתך, גם-כן משבט יהודה. וענה לו הבעל-שם טוב: גם אני משבט יהודה, שיש לי יחוס עד דוד המלך, עליו השלום.

ואז (כי הבעל-שם טוב, כיוון שלא יכול לגמור הנסיעה לארץ-ישראל, על-כל-פנים עשה יסוד, שבזה הנסיעה יוולד רבינו ז"ל, שיגמור לבוא לארץ-ישראל), בעת שאשת רבי נחמן היתה מעוברת, ביקשה מהשם יתברך, שעל-כל-פנים תזכה להניק את בנה עד שתגמול אותו, ופעלה זאת. והבעל-שם טוב אמר, שהיה עת רצון כזה, שאם היתה מבקשת שתכניסו לחופה, היתה גם-כן פועלת, רק היא לא האמינה בעצמה שתוכל לפעול אפלו לגמלו.

ורבי נחמן נסע שוב לארץ-ישראל. והילד שנולד היה ר' שמחה, אבי רבינו ז"ל. ולקחו הבעל-שם טוב לביתו, ונתגדל אצלו והיה חביב אצלו, והרבה פעמים היה מעמידו לשליח-צבור. ואחר שנתגדלו הילדים ר' שמחה בן רבי נחמן ופייעה בת אדיל עשה הבעל-שם טוב את הנשואין. כאשר עבר איזה זמן ולא ילדו, וקבלה לפני הבעל-שם טוב נכדתו פייעה, שהיתה חביבה אצלו מאוד, בטענה: מדוע לכל העולם פועל ישועות, וכמה נשים עקרות נפקדות על-ידו, ועליה אינו מרחם שתלד ילד. והבטיח לה, שבחייו לא תלד בנים, אבל לאחר פטירתו תלד.

ואחר פטירתו של הבעל-שם טוב זצוק"ל ילדה בן. והיה איזה וכוח בין ר' שמחה לזוגתו פייעה: היא רצתה שיקרא שמו ישראל, על שם הבעל-שם טוב ז"ל, ור' שמחה רצה שיקרא שמו נחמן, על שם אביו רבי נחמן הארדיענקער ז"ל,

והיא גברה שיקרא שמו ישראל. והוא היה ילד שובב. ופעם היה על גג הבית ונפל ומת. והצניעו אותו כדי שלא תראה אותו. ואחר שנתוודעה מזה, נתבהלה מאוד, ולקחה את הילד ותשא אותו על קבר הבעל-שם טוב, ותניחו שם ותאמר: הא לך המתנה שנתת לי! וחזרה לביתה.

והשמש של בית-הקברות, שראה איזו אשה הלכה עם ילד, הלך תכף לראות מה זאת וכבר לא מצא אותה, רק מצא את הילד בוכה, והכיר אותו שהוא נכד הבעל-שם טוב והביא אותו לביתה. וראתה בחזון את הבעל-שם טוב, ואמר לה: בתי, מדוע הטרחת עלי כל-כך, וכי אם היית באה לבדך על קברי, לא הייתי יכול לעזור לך? כי כל זמן שלא לקחו הנפטר מהבית, עדיין הנשמה מרחפת עליו, אבל כשלקחת אותו מהבית, פרחת נשמתו ונתערבבו בו אלפים ורבות נשמות, ומחמת גודל הרעש שלך לא יכולתי למצוא הנשמה, ולקחתי איזו נשמה שהיא ושמתה אותה בתוך גופי, והיו קוראים אותו 'ישראל מת', מפני שהיה פניו ירוקים כמת, וגם על המצבה שעל קברו חרות: 'ישראל מת'.

השתפכות הנפש

(סימן ט)

פעם אחת עמדתי לפניו, והוא זכרונו לברכה היה מונח על מטתו, ונזרקו דיבורים אלו מתוך פיו הקדוש. ואמר בזו הלשון: דער עיקר איז, מבטן שאול שוועתי. ועיין בספר 'עלים לתרופה', שמביא שם הדיבור הזה, וכתב שם בזו הלשון: וכל אחד נופל בדעתו כל כך, עד שנדמה לו כאילו עליו לא נאמר זאת, כאלו ירד יותר מבטן שאול, חס ושלוש, וכאלו אין בכוחו לצעוק עוד, וכאילו כבר צעק הרבה מאד ואינו מועיל לו, ועוד דחיות הרבה כאלה וכאלה. ובאמת לא כן הוא, כי אני יודע האמת, שהוא זכרונו לברכה כוון בכל דבריו גם וכו'. ועל כל אחד ואחד וכו', עיין שם.

שיחות

(שיחות מרי ישראל אודסה, זצ"ל - כ"ה)

... ביום ראשון אני פחדתי, אולי המוכתר רוצה כסף, הוא יבוא עוד הפעם ויקח אותי לבית-סוהר, 'כסף, איפה רב צבי?' כסף, העיקר כסף. אז ראיתי מקום ליד בית-הכנסת, מקום סתור, מקום שלא רואים, אני הייתי שמה כל היום ליד בית-הכנסת, אולי יבוא מרדכי המוכתר עם השוטרים אז אף אחד לא ידע איפה אני, אז הוא יכול לחפש. על-כל-פנים אני הייתי שמה עד מנחה, במנחה עליתי לבית-הכנסת מן המקום שהייתי שמה, להתפלל מנחה ולשמוע קדושה, אז בא הזקן הרב קהת, וגם האבא של האשה של רב צבי רוזנטל היה שם והם היו חברים. אז רב קהת הלך להתפלל מנחה ושמע כי המשטרה לקחו את מרדכי, את המוכתר, לאסטנבול, יש עליו תלויה גדולה שהוא מרגל. אז אמר רב קהת: 'זה המעשה של רבי ישראל קרדונר, רבי ישראל הוא נתן למוכתר עונש. השם נתן לו עונש על השבת הזה'. לקחו את המוכתר ומאז הוא נעלם. טבריה לא ראתה אותו יותר. אני חושב שהרגו אותו, היה תלויה שהוא מרגל...

אז היה האנגלים, הם היו במלחמה עם תורכיה, ופה בארץ היה תורכיה, בסוריה היה תורכיה, לבנון היה תורכיה, הכל תורכיה. והתלונה היתה שמרדכי מרגל, הוא מרגל כל מה שיש פה בתורכיה, הוא מוסר לשונא שלהם - לאנגלים. נו, זה ריגול. אז אחרי כמה שעות באו המשטרה ולקחו אותו לבית-סוהר ומיום ראשון הזה ועד היום הוא לא חזר לא לטבריה ולא לארץ ישראל, הוא השאיר אשה ובנים ולא יודעים איפה הוא, אולי הם הרגו אותו, על-כל-פנים לא יודעים. טבריה נשאר בלי המוכתר, בלי מרדכי. הוא עשה שבת כזה לרבי ישראל, אז היה לו יום ראשון כזה שלקחו אותו לאסטנבול והוא לא חזר בחיים.

וגם-כן זה הקצין הגדול שהוציא אותי להכות אותי מכות רצח, הוא היה גם-כן אוהב כסף כמו מרדכי המוכתר. הוא עשה את התלונה שאנחנו מרגלים, שאנחנו שולחים אנשים לרוסיה, לאומן. נו, אז ביום ראשון לקחו אותו לאסטנבול, 'הוא מרגל'. ולא חזר עוד לטבריה...

הספרדים הם עם בפני עצמם, הם לא יודעים מה שיש אצל האשכנזים, והאשכנזים לא יודעים מה שיש מן הספרדים, שני דתות נפרדות. זה ספרדים וזה אשכנזים, אחת לא יודעת מהשני. אבל המעשה של רב צבי היה כל העיר, כל הספרדים ידעו שקרה דבר כזה שרב צבי הלך להתפלל ביום ששי ולא חזר. נו, הרעש היה בכל טבריה אצל האשכנזים ואצל הספרדים, כולם דיברו מברסלב, 'ימה זה, זה מעשה פלא כזה שלא שמענו עדין. איך עושים דבר כזה, הולכים להתפלל ביום ששי ולא חוזרים?'

אוי, כשאני מזכיר לעצמי המעשה של רב צבי בכניסת שבת ביום ששי, אז אני נעשה אדם חדש. מי שמע דבר כזה, הולכים להתפלל ותיקין ולא אומרים כלום, הוא הולך להתפלל ונאבד נעלם איננו, מי שמע: כולם אמרו: 'זה רק

מעשה ברסלב. הברסלבים יכולים לעשות דבר כזה, כל העולם לא יודעים, בכל העולם אין דבר כזה, רק בברסלב יש'.

אוי, המעשה של רב צבי רוזנטל הוא מעשה פלא, מעשה יפה כזה, לדור דור מספרים המעשה של רב צבי רוזנטל. כשיבוא משיח גם-כן יספרו ויהיה שמחה גדולה מרב צבי שהולך רגלי לירושלים ביום ששי. זה המעשה צריכים להדפיס ולהדביק בכל העיר, להודיע שהיה רב צבי רוזנטל!

הוא אמר לרבי ישראל: 'אני לא ישראל בער, אני לא יכול לסבול. נו, אם-כן אני מפחד אולי אני לא אחזיק מעמד כנגד המחלוקת. הם לא נותנים לי להיות ברסלב, אז אני רוצה ללכת לירושלים. בירושלים יש גם-כן רב שלמה וקסלר ויש חסידי ברסלב. כאן בטבריה אני לא יכול, אני לא גיבור, אני מוכרח ללכת לירושלים. אין לי כסף - אני אלך רגלי. ברוך השם הרגלים שלי חזקים ויש לי גוף חזק, אני יכול להגיע לירושלים ברגלי'.

ביום ראשון נקראה אסיפה ובמעמד גדולי הרבנים נחתם כתב שלפיו מתחייב רב צבי שלא לעמוד בתוך ד' אמות של רבי ישראל, ונתן רב צבי ז"ל תקיעת-כף על זה. אחרי המעשה בא לישיבה ואמר לי שיש לו מה לספר, וסיפר לי הדברים בחשאי. ואני נצטערתי על שלא היתה לרב צבי מסירות נפש. נכנסתי לעיר וסיפרתי הדברים לרבי ישראל, כששמע זאת הוציא אנה מלבו. לא עברו ימים אחדים וספרו שרב צבי נכנס לחולשה גדולה על הריאה והרופאים אמרו שהוא מסוכן. וכל התינוקות של בית רבן הלכו לקברי צדיקים להתפלל לרפואתו, וגם אני ורבי ישראל היינו שם וגם אשתו של רב צבי הייתה שם. כשסיפרתי זאת לרבי ישראל אמר לי: 'רוץ ואמור להם שיקרעו מיד הכתב'. ובהיות שעשה אותי שליח, רצתי מיד לקיים שליחותו, ושם מצאתי כל בני המשפחה וגם זקן מופלג אחד, רב קהת שמו. וכששמע שרבי ישראל אמר כן, אמר לחותן רב צבי: 'שמע בקולו וקרע את הכתב', אבל חותנו לא רצה בשום פנים ואופן.

בלילה אני ראיתי את רב צבי בחלום, אני הלכתי למקוה והוא בא והוא סיפר לי שהוא קיבל מכתב שלא ידבר אתי, שלא יהיה ברסלב, הוא נתן תקיעת-כף. אז אני אמרתי לו: 'ימה עשית! מדוע עשית זאת?'. הוא אמר לי: 'התקיעת-כף לא חל עד שיעשה זאת באמת. זה כמו שאחד יעשה נדר שיחלל שבת, אז זה לא חל עליו'. הוא אמר שעכשו הוא לא ישמע לרב ויהיה מה שיהיה, הוא התחרט, הוא חתם אבל הוא עבר על החתימה. אחר-כך הוא הלך אתי למקוה ובאו אנשים וראו אותנו יחד, אבל ברוך השם ניצלנו מהם, ברוך השם. אחר-כך ראיתי שזה חלום, לא היינו בכלל במקוה, רק שמעתי הבכיות של אשתו של רב צבי שבכתה: 'רב צבי נפטר! רב צבי נפטר!' הוא חי כמה ימים, וקיבל מחלה.. והוא מת. הוא היה גבור, גבור! הוא אמר שאפילו אם הוא ימות - הוא יהיה ברסלב... (ההמשך יבוא)

עצות

(לקוטי עצות - תענית - אותיות ב א)

על-כל צרה שלא תבוא גוזרין תענית. כי תענית הוא בחינת הארת ונשיאת פנים שהוא בחינת המתקת וביטול הדינים, שעל-ידי זה נתבטלין כל הצרות. גם ניצולין מעניות ומחרפות ובשוות וזוכין לעשירות, גם זוכה שהקדוש ברוך הוא עושה על ידו מופתים.

הצדיק אכילתו הוא יקר הערך, כי משביע את נפשו דקדושה, ועל-כן אסור לו להתענות. אבל מי שצריך להתענות בודאי צריך להתענות ומצוה היא.

תפילה

(ליקוטי תפילות חלק א - תפילה א)

... ובכן, תרחם עלי ותזכני ותורני ותלמדני שאזכה לידע באמת את אידך להתנהג בעניין התעניות שאני מחויב להתענות בשביל תשובה על עוונותי הרבים, כי אתה לבד ידעת את כל המניעות וכל הספיקות והבלבולים שיש לי על זה, עד שאיני יודע לתת עצות בנפשי כלל בענין זה של תעניות. ואתה יודע כמה אני צריך להתענות, עד אשר כל ימי לא יספיקו לי להתענות חלק אחד מאלף ורובה ממה שאני צריך להתענות על תיקון חטא ופגם אחד מחטאי ופשעי ופגמי המרובים מאד, ואין איתנו יודע עד מה לחשוב מחשבות ליישב דעתנו כלל בענין זה, כאשר נגלה לפניך אדון כל. חוס וחנני ורחם עלי, והדריכני באמתך ולמדני האמת לאמתיו איך להתנהג בענין זה ובכל העניינים והנהגות שבעולם, באופן שאזכה לצאת מרע לטוב, מחושך לאור גדול, ולשוב בתשובה שלימה לפניך באמת ובלב שלם, ואזכה להיות כל ימי בתשובה בקדושה ובטהרה גדולה באמת:

